

UNDERSÖKNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Detaljplan för

Reningsverk inom del av Sils Sandtorp 1:15,

Götene kommun

När kommunen tar fram en ny detaljplan eller ändrar en befintlig ska kommunen i de flesta fall undersöka om detaljplanens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. I undersökningen ska kommunen identifiera omständigheter som talar för och emot betydande miljöpåverkan. Detta PM redovisas grunderna för och resultatet av en sådan undersökning.

Kommunen har inventerat lokala förutsättningar av betydelse för planen eller ändringen enligt nedan:

- Planförhållanden och pågående markanvändning
- Rikshintressen
- Miljökvalitetsnormer
- Miljöfarliga verksamheter
- Natur och kulturmiljövård
- Vattenmiljö
- Markfrågor
- Risker
- Hälsa

Bedömningen görs utifrån kriterier formulerade i miljöbedömningsförordningen §5. Risken för att betydande miljöeffekter kan uppstå i samband med genomförande av planen skall bedömas utifrån planens utformning och lokalisering, områdets känslighet, risker för människors hälsa och miljön samt typ och varaktighet av sannolika miljöeffekter.

I vissa fall skall även kriterier formulerade i §10–13 samma förordning ligga till grund för riskbedömningen.

Beskrivning av detaljplan

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra etablering av reningsverk för processavsloppsvatten från Arlas verksamhet.

Överensstämmer planen med översiktsplanen

I Götene kommuns översiktsplan (2023) pekas planområdet ut som ett område för verksamheter som är ytkrävande, störande, förenade med risk eller med krav på god kommunikation och skyltläge. Detaljplaneförslaget bedöms därmed vara förenligt med översiktsplanen.

Undersökningar för att säkerställa markens lämplighet

Planområdet har undersökts utifrån flertalet aspekter i ett tidigt skede, som underlag för såväl planarbete som anläggande av reningsverk.

Området har undersökts utifrån geoteknik, markföroreningar, dagvattenhantering samt eventuellt påverkan på markavvattningsföretag. En naturvärdesinventering har genomförts i området.

Planområdet har anpassats efter områdets förutsättningar och reningsverkets behov av yta för att rymma såväl verksamheten som erforderlig dagvattenhantering.

Figur 1, Planområdet redovisat med vit plangräns.

INITIAL PRÖVNING AV MILJÖPÅVERKAN

Prövning av om planen eller åtgärden automatiskt innebär betydande eller icke betydande miljöpåverkan varvid en undersökning ej behöver göras.

Initial prövning av miljöpåverkan	Ja	Nej
Små planer med begränsad miljöpåverkan enligt		
– A.1 Överstiger ytan av planen 5000 m ²	x	
- A.2 Strider åtgärden mot ÖP eller omr. bestämmelser		x
- A.3 Åtgärden kan antas medföra större olägenheter än vad som kan förväntas från tex kontor detaljhandel eller liknande	x	
- A.4 Kan åtgärden påtagligt skada riksintressen		x
- A.5 Förvanskar åtgärden en byggnad eller byggnadsområde viktig för historia, kultur och miljö		x
- A.6 Skadar åtgärden ett område upptaget på världsarvslistan		x
- A.7 Bidrar åtgärden till att en miljökvalitetsnorm ej kan följas		x
- A.8 Åtgärden sker inom ett skyddat område enligt MB kap 7		x
- A.9 Åtgärden kräver upphävande av eller dispens från strandskyddet		x
- A.10 Ligger åtgärden i en nationalstadspark		x
- A.11 Ligger åtgärden i ett opåverkat område		x
- A.12 Ligger åtgärden i ett särskilt känsligt mark- och vattenområde enligt 3 kap 3§ MB		x
- A.13 Ligger i åtgärden på jordbruksmark		x
- A.14 Utgör planen eller ändringen en komplettering i begränsad omfattning avseende skidlift, linbana eller skidbacke		x
A, Innebär planen automatiskt icke betydande miljöpåverkan enligt A1-A14 2 kap §4b Plan- och byggförordningen		x
B, Innebär planen automatisk betydande miljöpåverkan på grund av att planen påverkar ett Natura 2000 område så att tillstånd enligt 7 kap §28a miljöbalken krävs.		x
C, Innebär planen en automatisk betydande miljöpåverkan på grund av att planen medger en sådan verksamhet som framgår av miljöbedömningsförordningen § 6		x

Om punkt A besvaras med JA behövs ingen undersökning då planen automatiskt innebär icke betydande miljöpåverkan med hänsyn till sin begränsade storlek och omgivningspåverkan. Detta kräver att punkterna A1-A14 alla besvaras med ett nej.

Om punkt B och C besvaras med ett JA innebär detta att planen automatiskt innebär en betydande miljöpåverkan varför ett avgränsningssamråd skall göras. Undersökning behövs ej i dessa fall.

En undersökning skall således endast göras om samtliga punkter A-C besvaras med ett NEJ.

TILLÄMPLIGA BEDÖMNINGSKRITERIER

Omfattar planen verksamheter listade i kap 4 §34 PBL	Ja/Nej
ett industriområde,	Ja
ett köpcentrum, en parkeringsanläggning eller något annat stadsbyggnadsprojekt,	Nej
en skidbacke, skidlift eller linbana med tillhörande anläggningar,	Nej
en hamn för fritidsbåtar,	Nej
ett hotellkomplex eller en fritidsby med tillhörande anläggningar, utanför sammanhållen bebyggelse,	Nej
en campingplats,	Nej
en nöjespark,	Nej
en djurpark,	Nej
en spårväg eller tunnelbana	Nej
Har kriterier formulerade i miljöbedömningsförordningens §§10–13 tillämpats	Ja

OMSTÄNDIGHETER SOM TALAR FÖR ELLER EMOT EN BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Baserat på tillämpade bedömningskriterier enligt ovan har kommunen identifierat följande omständigheter som antingen talar för eller emot en betydande miljöpåverkan i samband med att planen genomförs.

Miljöbedömnings- förordningen §5	Talar för	Talar emot
1. I vilken utsträckning planen, programmet eller ändringen		
a) anger förutsättningar för verksamheter eller åtgärder när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden eller genom att fördela resurser,	Reningsverk med omgivningspåverkan genom transporter, buller, dagvattenalstring.	Planen begränsas till att endast medge reningsverk och har lokaliserats bredvid en befintlig liknande verksamhet med liknande driftsförhållanden. Inga nya inslag eller förändringar med tex. transporter eller störningar förväntas.
b) har betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför,		Nej. Inga andra planer gäller för området eller angränsar till området.
c) har betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt, eller		Ja, syftar till att rena utsläpp och minska påverkan på närliggande recipient i jämförelse med nollalternativet.
d) har betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen,	Detaljplanen möjliggör reningsverk i område med viss natur idag.	Planens utformning och lokalisering har beaktat möjligheter till omhändertagande av dagvatten samt erforderligt avstånd till bostäder. Planområdet tar i anspråk mark som inte längre nyttjas som åkermark. Planområdet ligger i direkt närhet till befintligt reningsverk samt yta för avfallshantering.

2. Miljöproblem som är relevanta för planen, programmet eller ändringen,	<u>Störningar</u> I direkt anslutning till området finns idag ett reningsverk för avloppsvatten samt en återvinningsverksamhet, som båda kan vara omgivningsstörande genom buller och lukt. <u>Markföroreningar</u> Marken är ställvis måttlig förorenad med PFAS och barium. <u>Risker</u> Längs med åkanten förekommer skredrisk samt viss risk för översvämning.	<u>Störningar</u> Reningsverket som planen medger förväntas ha låg omgivningspåverkan och kommer endast att hantera processavloppsvatten i slutna system. <u>Markföroreningar</u> Markföroreningarna är i måttliga halter. PFAS-förorenat område ligger utanför planområdet.
3. De sannolika miljöeffekterna och det påverkade områdets utmärkande egenskaper,	<u>Naturmiljö</u> Inom planen finns en moränkulle med död ved samt två skyddsvärda träd med något högre naturvärde, som kommer att påverkas negativt. <u>Dagvatten</u> Etableringen kommer att innebära att dagvatten från tak och körytor alstras och släpps ut till Göteneån. <u>Kulturmiljö</u> Planen påverkar en kulturhistorisk lämning form av rest av en stenmur.	<u>Naturmiljö</u> Planen påverkar huvudsakligen en äldre jordbruksmark som ej längre brukas vilken ha bedömts ha lågt naturvärde. En motsvarande moränkulle med död ved och skyddsvärda träd sparas utanför plangränsen, i direkt anslutning till området.

4. i vilken utsträckning det går att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna	<u>Naturmiljö</u> Två skyddsvärda träd kommer att avverkas och försvinna.	<u>Naturmiljö</u> Död ved som påverkas kan flyttas till kvarvarande naturområde i närområdet, detsamma gäller avverkade skyddsvärda träd. Planen har avgränsats mot naturområde med fler skyddsvärden i nordöst, som fortsatt kan utgöra en nödvändig livsmiljö och refug för djur i ett övrigt öppet landskap. <u>Dagvatten</u> Påverkan på Göteneån med dagvatten kan minskas genom rening och fördröjning i öppna dammar. Nödvändig plats för detta har beaktats i utformningen av planförslaget. <u>Markföroreningar</u> Markföroreningarna är i måttliga halter och som ytligt förekommande och kommer att hanteras i samband med anläggningsschakter varför någon separat saneringsinsats ej kommer att krävas. <u>Störningar</u> Eventuella störningar kommer att minskas genom befintlig skyddsvall som omsluter verksamheten mot bostäderna söderut. Planens lokalisering ca 300 meter från bostäderna bedöms vara tillräcklig. <u>Risker</u> Områden med risk för översvämning och skred närmast ån inkluderas inte planen.
---	--	---

5. Miljöeffekternas gränsöverskridande egenskaper,		Inga.
6. Miljöeffekternas omfattning,	<u>Naturmiljö</u> Träd, varav en del skyddsvärda försvinner från området men livsmiljöer/refuger för djur i ett övrigt öppet landskap finns kvar utanför planområdet vilket begränsar effekten av planen. <u>Dagvatten</u> Påverkan på Götenån med ökat flöde och föroreningar bedöms begränsad då damm för reglering av flöde med hänsyn till MAF samt rening avses anläggas.	<u>Störningar</u> Planens lokalisering och ringa omfattning bedöms generellt ge upphov till små effekter. De effekter som har identifierats har beaktats i planen och är av sådan art att de kan avhjälpas eller minskas.
7. Riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter,		Riskerna för människors hälsa bedöms låg med hänsyn till omgivningen och det som planeras. Planområdet är inte översvämningskänsligt, välventilerat och ej värmekänsligt.
8. Det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen.		Inga riksintressen eller skyddade områden berörs.
9. Påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.		Nej, sådana områden påverkas inte.

Miljöbedömningsförfordningen §§ 10 – 13		
Verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper §11		
10. verksamhetens eller åtgärdens omfattning och utformning,	Se punkt 1	Se punkt 1
11. hur verksamheten eller åtgärden bidrar till kumulativa miljöeffekter tillsammans med andra verksamheter som bedrivs, som har fått ett tillstånd eller som har anmälts och får påbörjas,	På platsen finns andra verksamheter som potentiellt är störande med buller och lukt.	Verksamheten som planen medger bedöms ej vara dimensionerande för störningarna eller bidra till ökade störningar i området.
12. verksamhetens eller åtgärdens användning av mark, jord, vatten, biologisk mångfald, andra naturtillgångar och fysisk miljö i övrigt,	Se punkt 3	Se punkt 3
13. det avfall och andra förväntade restprodukter som verksamheten eller åtgärden ger upphov till,		Mängden avfall är begränsad. Inget farligt avfall förväntas.
14. föroreningar och störningar från verksamheten eller åtgärden,	Dagvatten uppstår från kör- och takytor. Föroreningsgraden förväntas vara låg.	Störningarnas omfattning bedöms begränsad och dagvatten från ytorna kommer att renas.
15. sannolikheten för allvarliga olyckor som är relevanta för den aktuella verksamheten eller åtgärden, och		Låg sannolikhet.
16. risker för människors hälsa		Låg risk.

Verksamhetens lokalisering §12		
17. pågående eller tillåten markanvändning,	Se punkt 1	Se punkt 1
18. de naturresurser som finns i det område som kan antas bli påverkat och deras relativa förekomst, tillgänglighet, kvalitet och förnyelseförmåga i området, och		Tidigare åkermark brukas inte längre.
19. naturresursernas, naturmiljöns och kulturmiljöns tålighet i det område som kan antas bli påverkat, med särskild uppmärksamhet på påverkan som avser a) ett stort opåverkat område, b) en våtmark, ett strandområde eller en älvmyrning, c) ett kustområde eller en marin miljö, d) ett bergs- eller skogsområde, e) ett betydelsefullt kulturlandskap, f) ett tätbefolkat område, g) en nationalpark, ett naturreservat, ett kulturresevat eller ett annat område som är skyddat enligt 7 kap. miljöbalken, h) ett område eller en byggnad som skyddas enligt 2-4 kap. kulturmiljölagen (1988:950), förordningen (2013:558) om statliga byggnadsminnen m.m. eller plan- och bygglagen (2010:900), i) ett sådant område som är upptaget på världsarvslistan i enlighet med Unescos konvention av den 16 november 1972 om skydd för världens kultur- och naturarv, eller j) ett område där miljö kvalitetsnormer inte följs eller riskerar att inte kunna följas.		Inga sådana områden berörs.

13§ Miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper		
1. effekternas storlek, utbredning, karaktär, intensitet och komplexitet, 2. sannolikheten för att effekterna uppkommer, hur de uppkommer, vilken varaktighet eller frekvens de har och hur reversibla de är, 3. hur gränsöverskridande effekterna är, 4. effekternas kumulativa verkan tillsammans med effekterna av andra verksamheter som bedrivs, som har fått ett tillstånd eller som har anmälts och får påbörjas, och 5. möjligheten att begränsa effekterna på ett effektivt sätt.	Se punkt 3–6	Se punkt 3–6

SAMLAD BEDÖMNING

Samlad bedömning	Ja	Nej
Planens genomförande antas innebära en betydande miljöpåverkan		x

Skäl för bedömning

Planområdet följer gällande översiktsplan och medger den preciserade industrimarksanvändningen *reningsverk* för processavloppsvatten med utsläpp till Göteneån, men som i övrigt är en sluten process. Dagvatten från området omhändertas i en damm för rening och flödesreglering och avståndet till bostäder är ca 300 meter varför störningar från verksamheten ej bedöms uppstå. Verksamheten kommer att placeras bakom en jordvall vilket ytterligare minskar risken för störning.

Området hyser ställvis naturmiljö som har bedömts innehålla vissa värden. Planen har avgränsats så att natur med skyddsvärda träd sparas i stor utsträckning. Generellt bedöms effekterna av planens genomförande som begränsade och de effekter som har identifierats har kunnat minskas eller avhjälpas.

Området berör inga riksintressen eller skyddade områden och bedöms ej heller äventyra eller bidra till att en miljö kvalitetsnorm överskrids i området.